

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Efektivní hledání nejkratších cest v sítích hromadné přepravy osob

Autor: Vladislav Martínek

Vedoucí: RNDr. Michal Žemlička, Ph.D.

Motivace

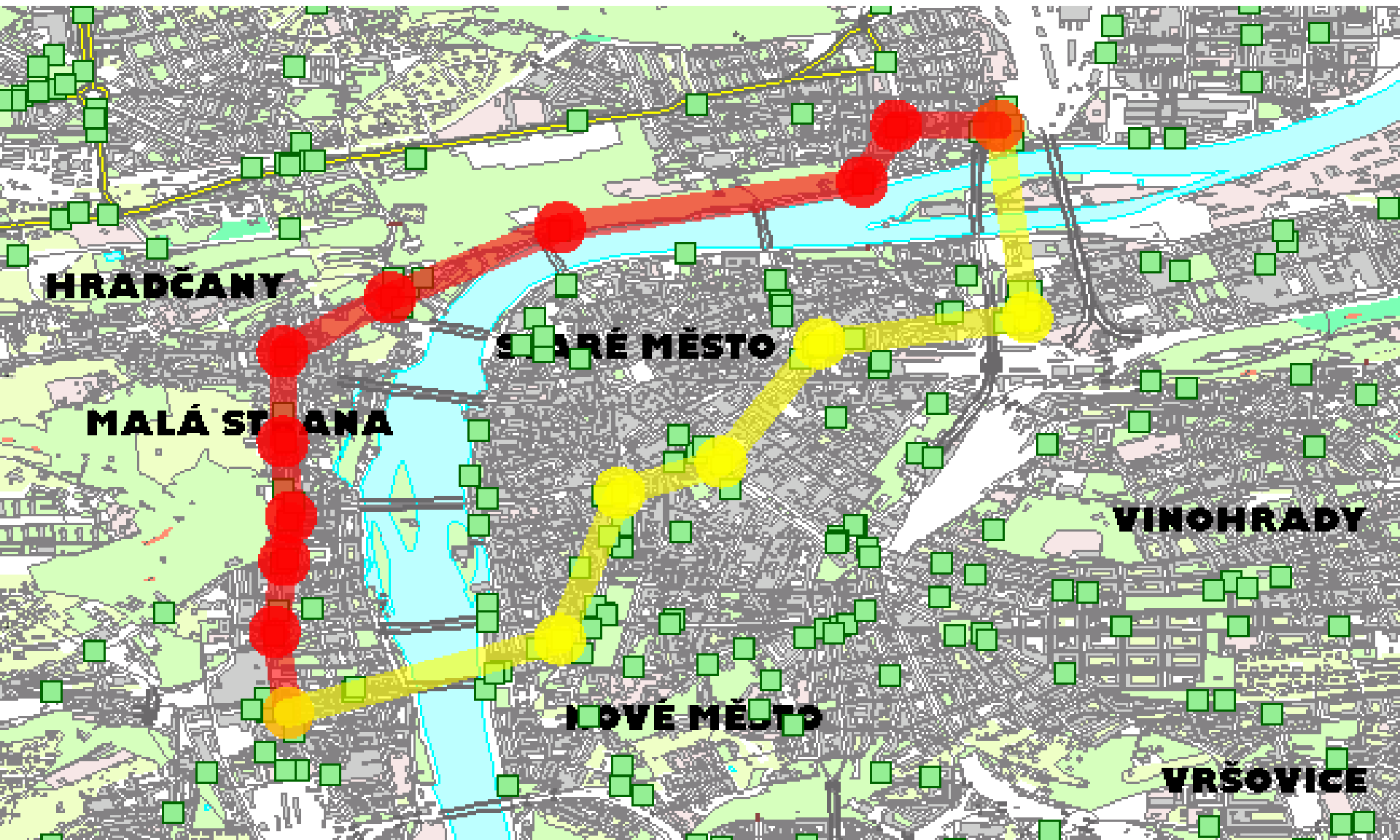
- *Jak se co nejrychleji dostat z bodu A do bodu B?*
- při plánování je výhodné využít **prostředky hromadné dopravy** v kombinaci s vlastní **chůzí**
- určitá volnost v plánování pěších přesunů dává možnost nalézt výhodné spojení
  - zejména v nočních hodinách

Projekt JRGPS

- komplexní navigace
  - kombinuje chůzi a prostředky hromadné přepravy osob
- off-line aplikace
  - nezávislost na okamžité dostupnosti připojení
  - nižší náklady na provoz aplikace pro uživatele
  - aktualizace dat na vyžádání
- aplikace pro mobilní zařízení
  - omezená výpočetní kapacita
- **knihovna vyvíjená v rámci diplomové práce byla použita jako vyhledávací jádro**

Problematika navigace v sítích hromadné přepravy osob

- cestu lze započít pouze v okamžicích, které jsou předem definované jízdním řádem
- plán nejkratší nalezené cesty se může značně lišit pro dva relativně blízké okamžiky
- ...

HRADČANY

MALÁ STRANA

STARÉ MĚSTO

NOVÉ MĚSTO

VINOHRADY

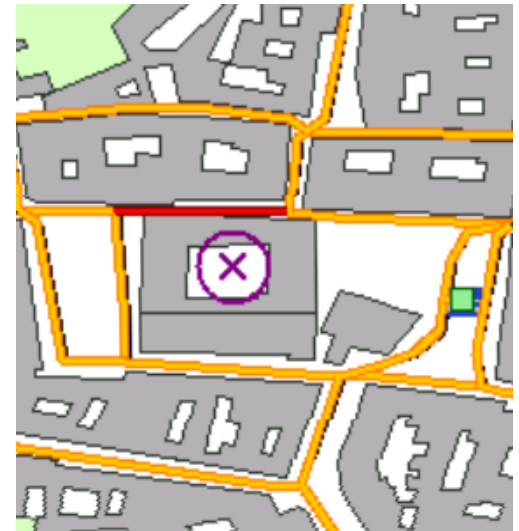
VRŠOVICE

Problematika navigace v sítích hromadné přepravy osob

- cestu lze započít pouze v okamžicích, které jsou předem definované jízdním řádem
- plán nejkratší nalezené cesty se může značně lišit pro dva relativně blízké okamžiky
- platnost jízdních řádů, výluky
- spolehlivost nalezené cesty

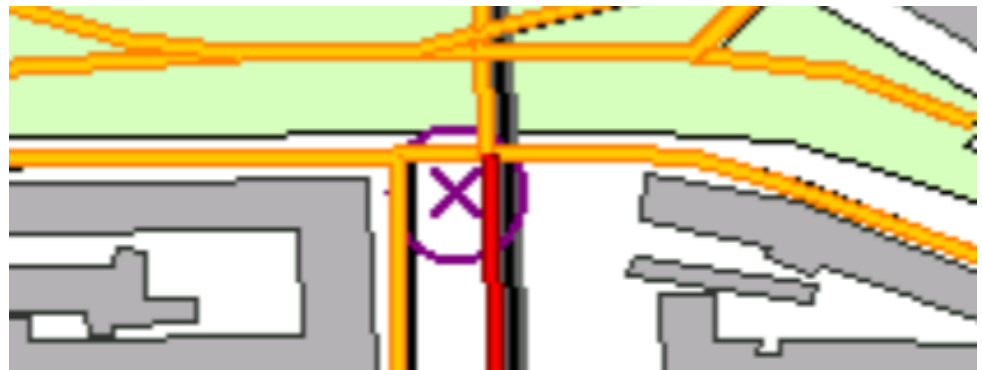
Problematika navigace chodců

- chodec může započít cestu kdykoliv
- časově omezené průchody
- počáteční bod cesty (GPS) musí být v síti pěších cest
- ...

Problematika navigace chodců

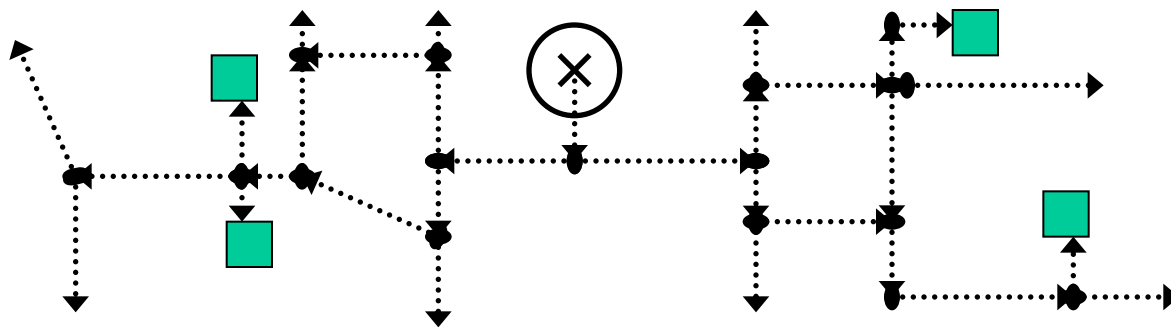
- chodec může započít cestu kdykoliv
- časově omezené průchody
- počáteční bod cesty (GPS) musí být v síti pěších cest
- zastávky hromadné dopravy
- mimoúrovňové křížení

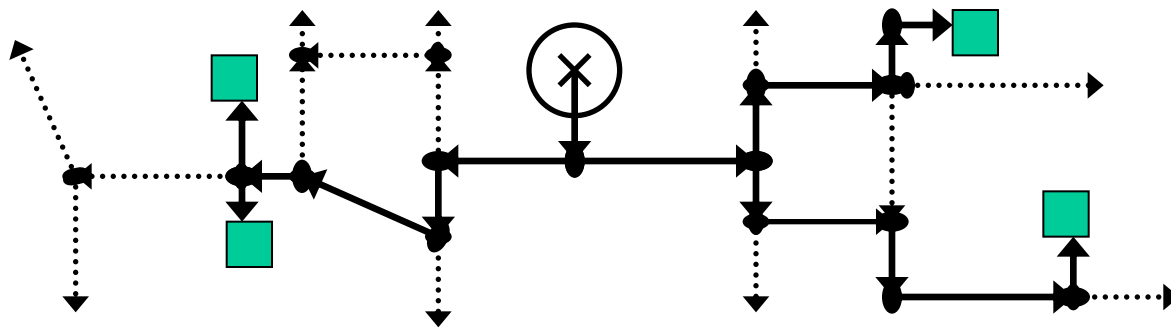
Propojení pěší sítě a MHD

- vyhledávání nejkratších pěších cest z obecného bodu do okolních zastávek MHD

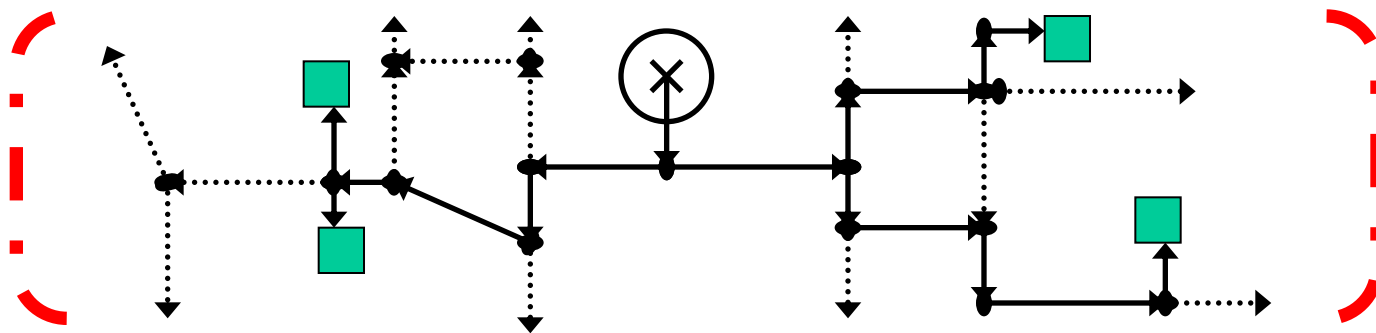
Propojení pěší sítě a MHD

- vyhledávání nejkratších pěších cest z obecného bodu do okolních zastávek MHD
  - nejkratší cesty do okolních zastávek lze nalézt v jediné iteraci BFS algoritmu

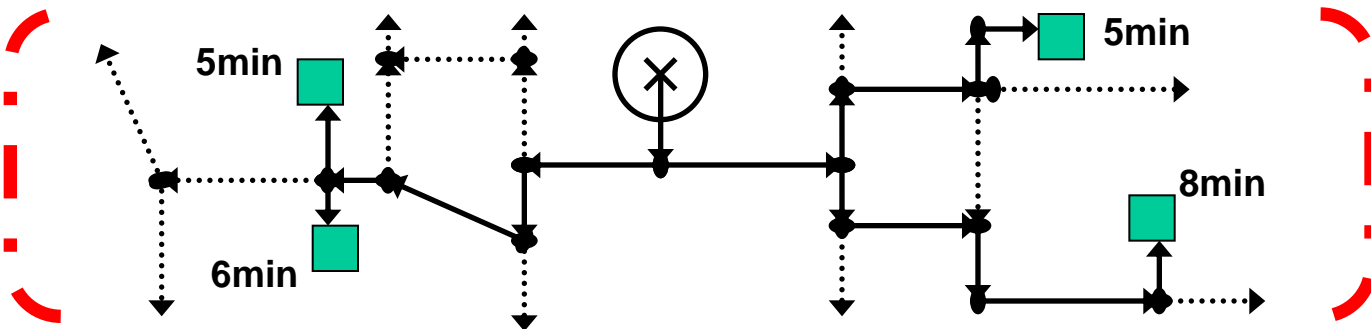
Propojení pěší sítě a MHD

- vyhledávání nejkratších pěších cest z obecného bodu do okolních zastávek MHD
  - nejkratší cesty do okolních zastávek lze nalézt v jediné iteraci BFS algoritmu
  - prohledávané okolí je omezeno

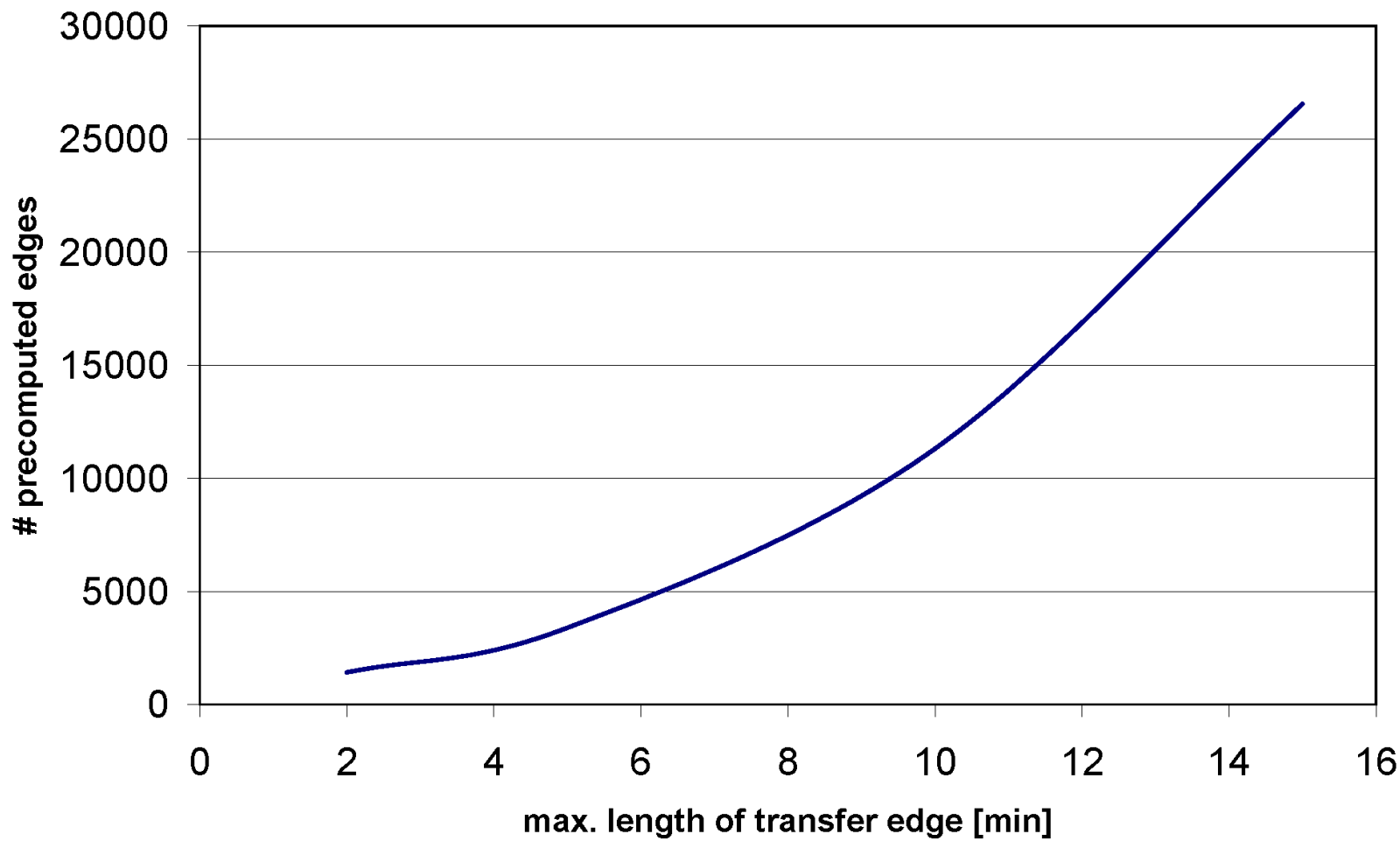
Propojení pěší sítě a MHD

- vyhledávání nejkratších pěších cest z obecného bodu do okolních zastávek MHD
  - nejkratší cesty do okolních zastávek lze nalézt v jediné iteraci BFS algoritmu
  - prohledávané okolí je omezeno
  - délky nalezených pěších cest jsou propagovány do vyhledávače spojení

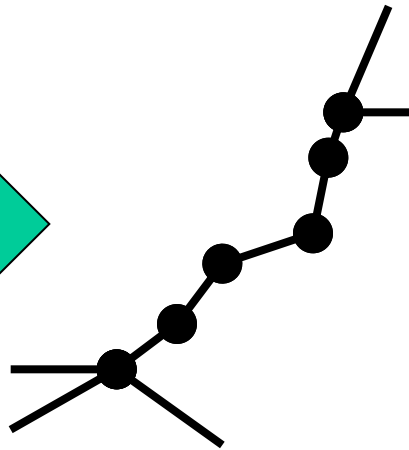
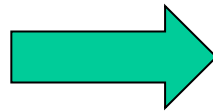
Pěší přestupy uvnitř sítě MHD

- vyhledávání pěších spojení mezi zastávkami MHD
  - předvypočítané hodnoty pěších cest
  - množství předvypočítaných hran výrazně narůstá s maximální povolenou délkou přestupu
- limit délky přestupu pro předvypočítané hrany
  - dostatečně **vysoký** aby pokryl všechny relevantní přestupy
  - dostatečně **nízký** aby počet předvypočítaných hran výrazně nezpomaloval vyhledávání spojení

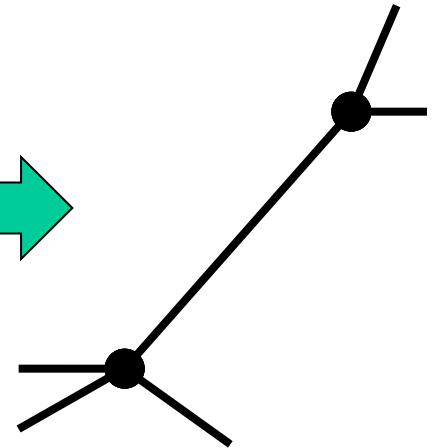
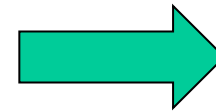
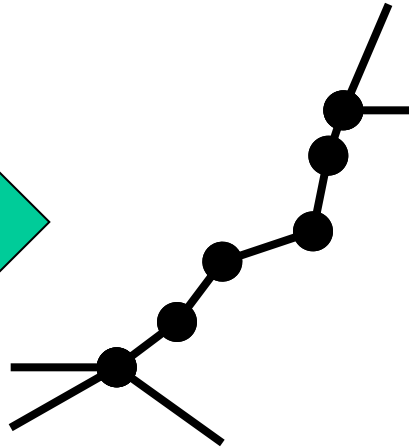
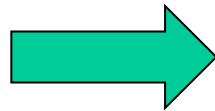
Redukce pěší sítě

- charakter pěší cesty je důležitý
  - převýšení, překážky, průchodnost cesty
- průběh úseku není až tak důležitý

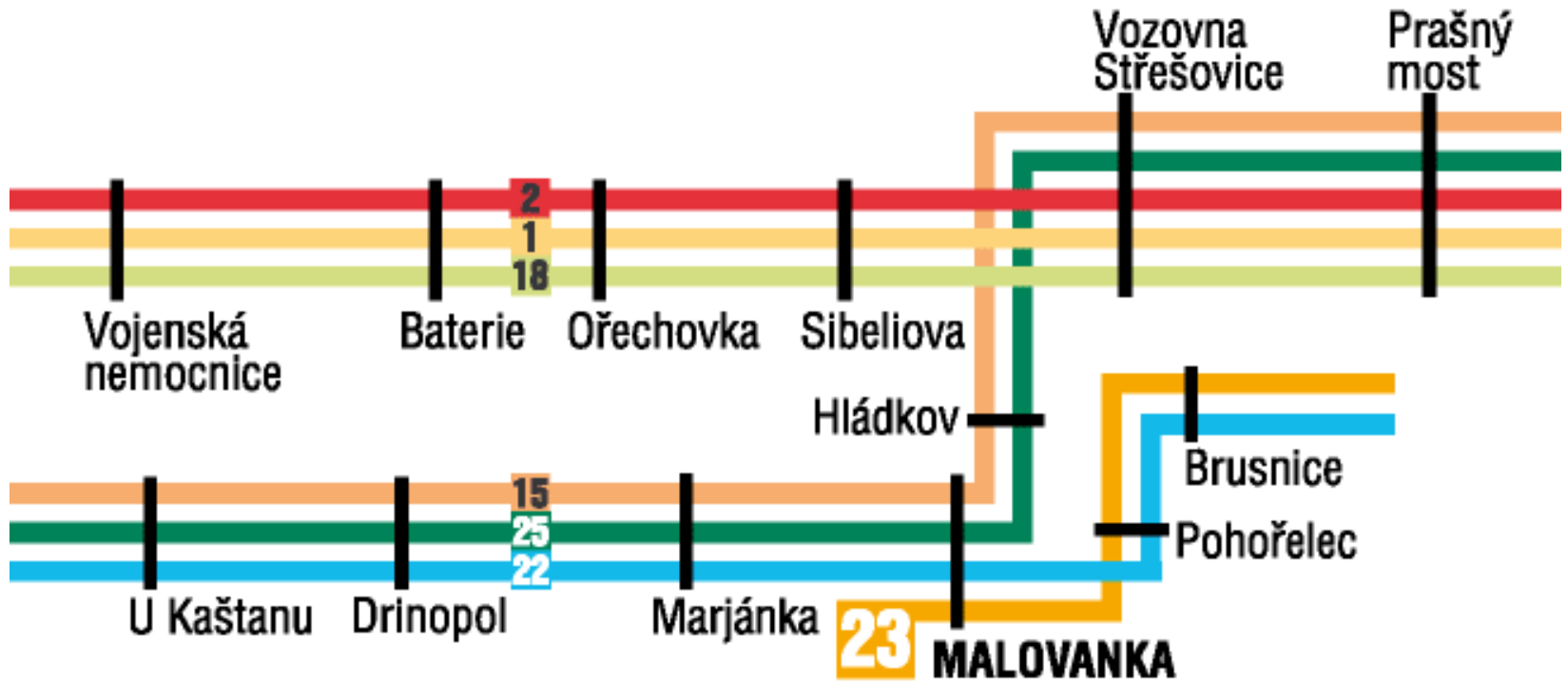
Redukce pěší sítě

- charakter pěší cesty je důležitý
  - převýšení, překážky, průchodnost cesty
- průběh úseku není až tak důležitý

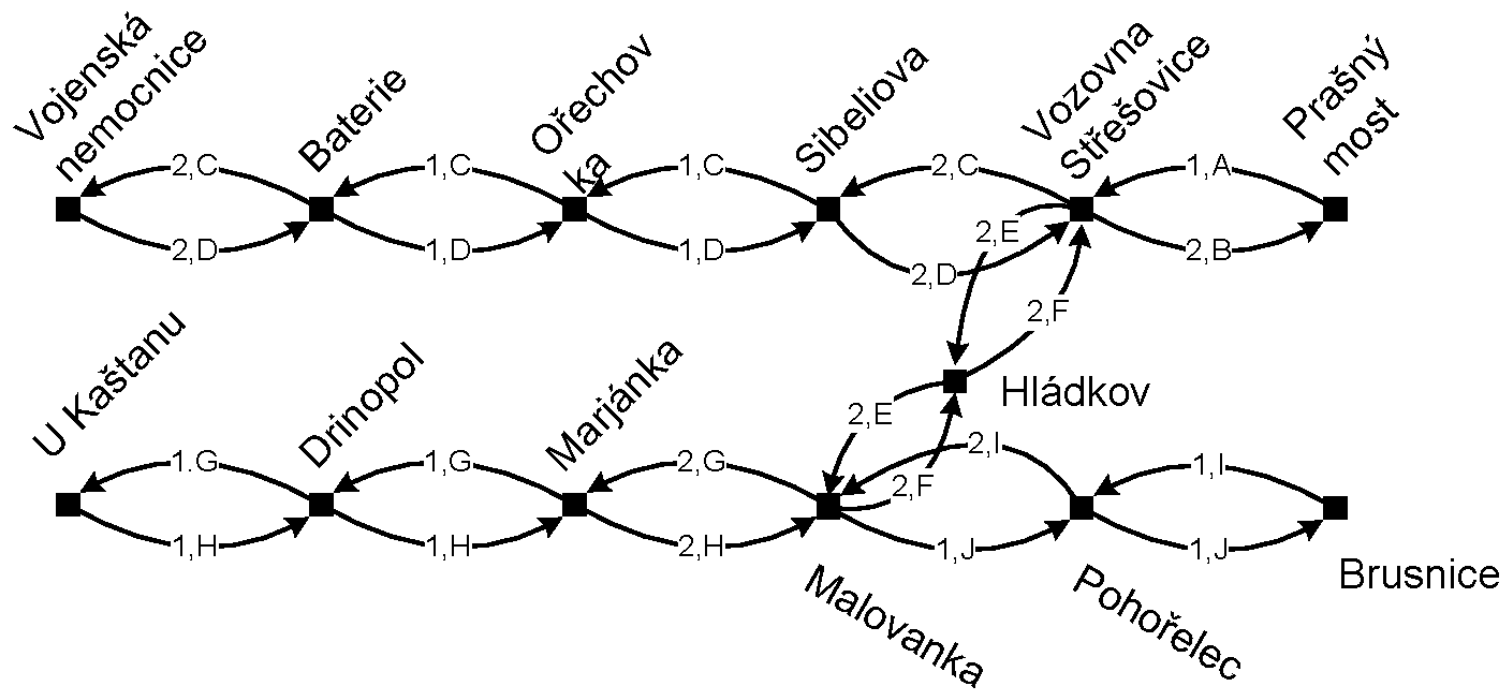

Redukce sítě MHD, původní síť

Redukce sítě MHD, první úroveň

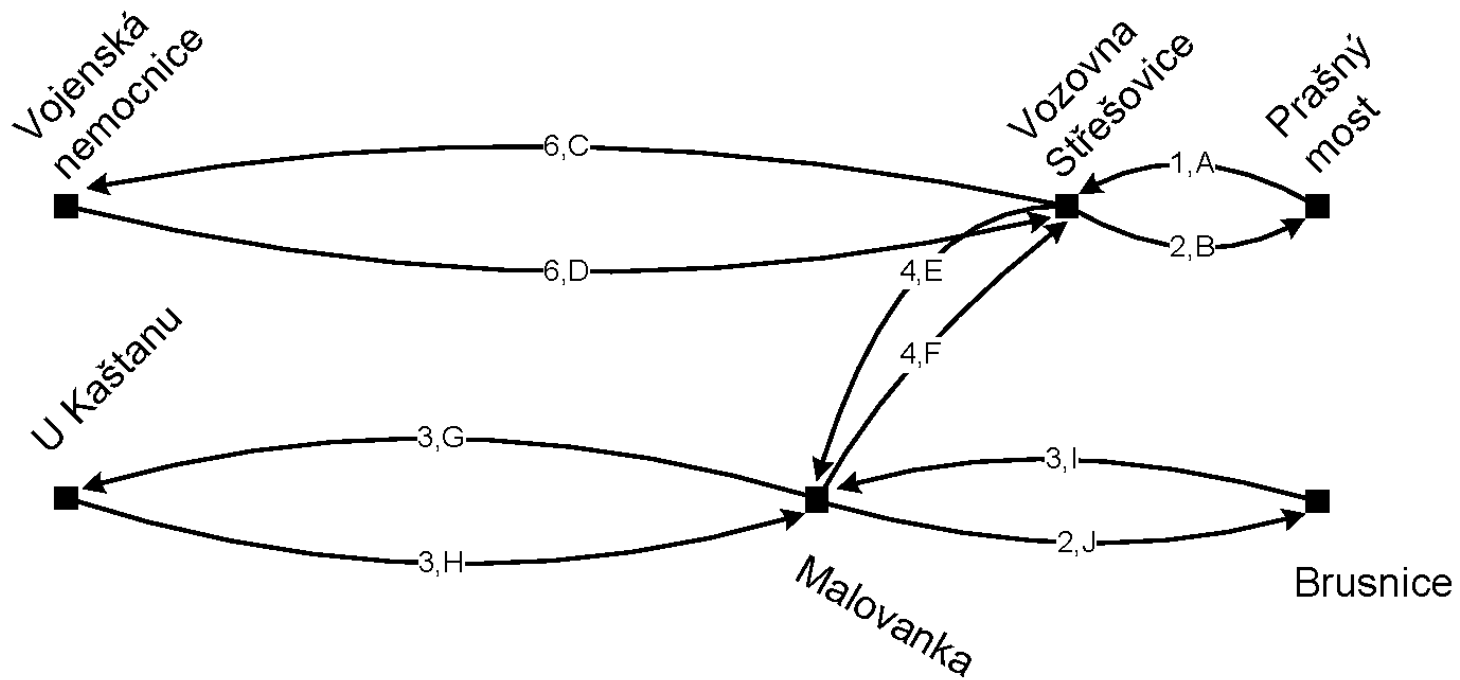

Malovanka ... zastávka
 ■

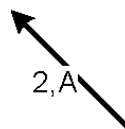

spojení realizované
 pseudolinkou A
 s dobou jízdy 2 minuty

Redukce sítě MHD, druhá úroveň

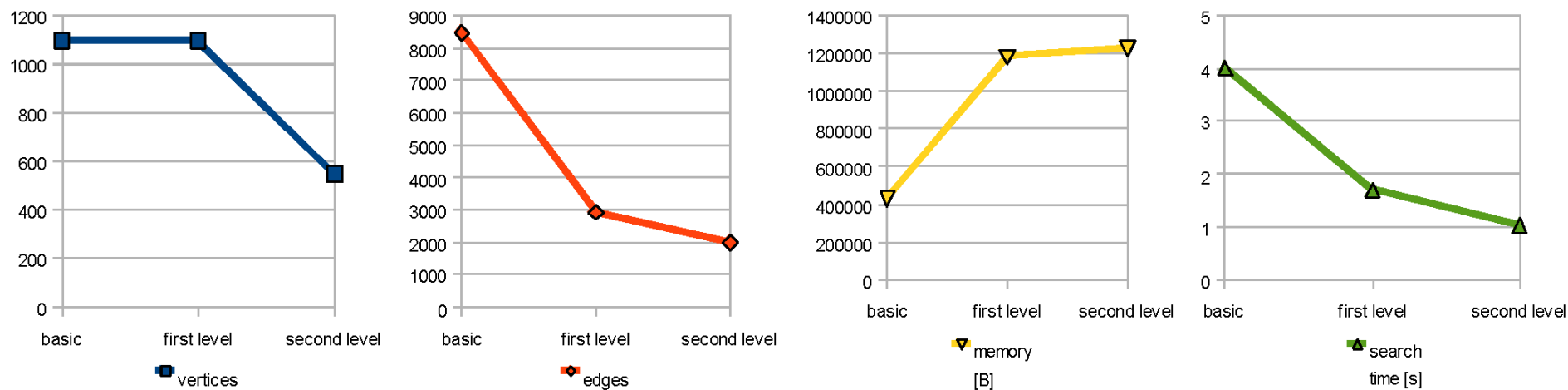
Malovanka ... zastávka
■

... spojení realizované pseudolinkou A s dobou jízdy 2 minuty

Redukce sítě MHD, výsledky

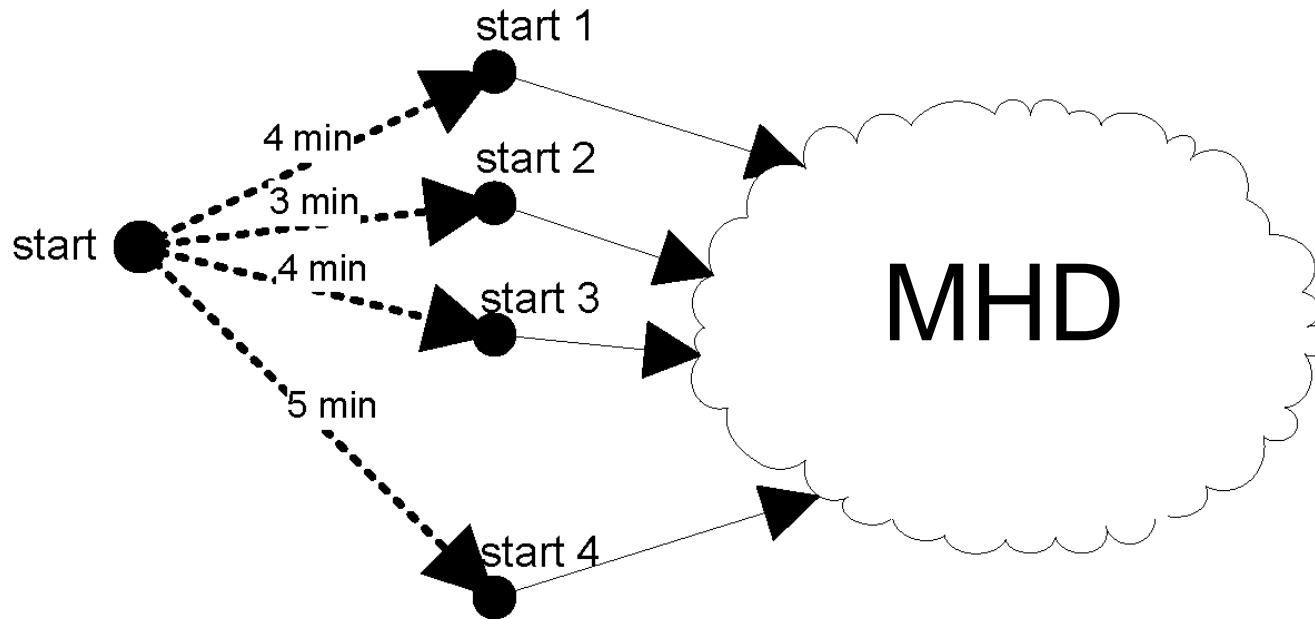
- řešení je ortogonální vůči dalším optimalizacím

V. Martínek and M. Žemlička, „Speeding up shortest path search in public transport networks,“ in *DATESO 2009*, K. Richta, J. Pokorný, and V. Snášel, Eds. Prague, Czech Republic: Czech Technical University in Prague, 2009, pp. 1-12.

„User friendly“

- uživatelská místa
  - možnost definovat vlastní místa („doma“, „škola“, atd.)

„User friendly“

- uživatelská místa
  - možnost definovat vlastní místa („doma“, „škola“, atd.)
- uživatelské předvolby
  - rychlost chůze
  - nízkopodlažní vozidla
  - limit souvislého úseku chůze
- možnost vyloučení linky

Budoucí vývoj

- Více-kriteriální vyhledávání
  - čas, cena, spolehlivost, bezpečí cestujících, pohodlí...
  - body zájmu (POI)
- Rozšíření možností přepravy
  - hierarchické napojení dalších dopravních sítí

Závěr

- JRGPS – projekt obhájen v září 2009
  - přiděleno zvláštní ohodnocení
- redukce grafu - publikováno na workshopu DATESO 2009
- komplexní navigace, zkušenosti z projektu – publikováno na konferenci ICONS 2010
  - článek získal ocenění „Best Paper“

Odkud: **Otakarova**

Kam: **Hloubětín**

Datum: 24.05.

Doba: 46 min

Př.	Odj.	Spoj	Zastávka
	23:01	pěšky (6 min)	Otakarova
	23:07	Tram 7	Divadlo Na Fidlovačce
23:10		pěšky (6 min)	Albertov
	23:17	Tram 24	Botanická zahrada
23:31		pěšky (1 min)	Florenc
23:32		pěšky (2 min)	Florenc
	23:34	Metro B	Florenc
23:47			Hloubětín

Doba: 31 min

Př.	Odj.	Spoj	Zastávka
	23:06	Tram 7	Otakarova
23:14		pěšky (3 min)	Palackého náměstí
	23:19	Metro B	Karlovo náměstí
23:37			Hloubětín